

України як демократичної, правової держави важливе місце посідає кримінально-правове забезпечення протидії кримінальним правопорушенням, вчиненим на ґрунті расової дискримінації, що останнім часом стає дедалі актуальнішим не лише для України, а й для всього світу. Протидія злочинам, вчиненим на ґрунті ненависті, потребує певних зусиль та обізнаності з боку органів виконавчої влади, судових і правоохоронних органів, місцевого самоврядування та громадян.

Література

1. Кримінальне право України (Загальна та Особлива частини) : посіб. для підгот. до зовніш. незалеж. оцінювання / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Харків : Право, 2021. 208 с.
2. Кримінальне право України. Загальна та Особлива частина : підручник / підготовлено колективом авторів; за заг. ред. В. Я. Конопельського, В. О. Меркулової. Одеса, ОДУВС, 2021. 252 с.

Остапенко Б.Ю.,

курсант ННІ права та підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Корогод С.В.,

старший викладач кафедри кримінального права та кримінології Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ ГЕНДЕРНІЙ ДИСКРИМІНАЦІЇ ПІД ЧАС ВІДБУВАННЯ ПОКАРАННЯ, ВИПРАВЛЕННЯ ТА РЕСОЦІАЛІЗАЦІЇ ЗАСУДЖЕНИХ ОСІБ

В останні роки в Україні відбувається реформування установ та органів виконання кримінальних покарань, що передбачає докорінну зміну поглядів на суть та значення покарання у системі соціального виховання та перевиховання засуджених осіб. Ресоціалізація – це процес прийняття індивідом соціальних норм і культурних цінностей, утрачених або неналежно засвоєних раніше, або оновлених на новому етапі суспільного розвитку. У певному сенсі ресоціалізація передбачає засвоєння індивідом деяких цінностей і норм, які радикально відрізняються від набутих ним раніше. В даних умовах набуває особливої актуальності питання забезпечення гендерної

дискримінації у засуджених осіб. Дослідження здійснюється з метою запобігання та протидії гендерній дискримінації під час відбування покарання, виправлення та ресоціалізації засуджених осіб.

Дотримання принципу рівності під час відбування покарання, виправлення та ресоціалізації засуджених осіб набуває особливої актуальності, відповідно до вимог та змін законодавства нашої держави. При цьому важливо дотримуватися виконання законів держави.

Наука про гендер є молодою, її базові визначення і підходи часто лише формуються, тому можуть бути або несталими, або суперечливими, або такими, що змінюються. Багато осіб в нашій державі навіть не мають розуміння, що таке «гендер» та не розуміють ситуацій, в яких стали жертвою гендерної дискримінації, така ж ситуація відбувається із особами, які відбувають покарання.

Термін «гендер» трактується в залежності від значення та ситуації. В законодавстві України визначається поняття «гендерна рівність» виходячи з правового контексту та має суттєвий вплив на суспільні структури представників різної статі. Самі такі приписи визначені та закріплені в законодавстві [1, с. 21].

Наша держава проголошує курс на європейські стандарти, та вносить зміни в національне законодавство доводячи його до рівня європейського зразка. А тому важливого значення набуває питання забезпечення та протидії гендерній дискримінації під час відбування покарання, виправлення та ресоціалізації засуджених осіб. Саме тому важливо, щоб персонал кримінально-виконавчої служби в своїй діяльності керувався цим принципом при застосуванні норм права. Нині практично всі міжнародні проекти розглядають гендер як наскрізну тематику, а тому володіння професійними знаннями і навичками в цій сфері є додатковим позитивним фактором при реалізації проєкту [2, с. 102-108].

Гендерні стереотипи не допомагають ні на волі, ні в ув'язненні. Але в умовах ізоляції вони мають тенденцію залишатися без змін та фіксуватися, що відповідно може мати негативні наслідки в ситуаціях, коли стереотипи не співпадають з реаліями життя. Головною проблемою гендерної дискримінації в досліджуваному питанні є той факт, що жертви такої дискримінації не вбачають необхідності у повідомленні про такі кримінальні правопорушення, бо також вважають їх чимось нормальним, або ж не вбачають сенсу повідомляти інших осіб про гендерну дискримінацію.

Отже, забезпечення гендерної рівності потребує сучасного розуміння того, що вона являє собою. Сьогодні забезпеченням гендерної рівності є гарантування рівності прав, свобод та обов'язків жінок і чоловіків із одночасним урахуванням соціальних, фізіологічних, психологічних особливостей статей у процесі їх участі в суспільних відносинах, втім у майбутньому розуміння сутності гендерної рівності може змінитись. Треба зауважити, що сучасне розуміння сутності гендерної рівності під час

відбування покарання, виправлення та ресоціалізації засуджених осіб може тлумачитись неоднозначно. Вирішення цієї проблеми варто пов'язати з адекватною реакцією суспільства і законодавця на такі зміни. Будь-які зміни в розумінні сутності гендерної рівності мають своєчасно відображатись у національному законодавстві та бути предметом наукових досліджень.

Література

1. Кругова С.С. Теоретико-практичні проблеми забезпечення гендерної рівності. Право як ефективний суспільний регулятор : матеріали міжнар. наук.- практ. конф. (м. Львів, 15–16 лют. 2019 р.). Львів : Західноукраїнська організація «Центр правничих ініціатив», 2019. С. 21–23.
2. Кругова С.С. Конституційні гарантії забезпечення рівності прав і свобод жінок та чоловіків. Соціальне право. 2019. № 2. С. 102–108.

Черненко А.П.,
*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри
кримінально-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

ПРО ОКРЕМІ ДИСКРИМІНАЦІЙНІ РИЗИКИ ПІД ЧАС КРИМІНАЛЬНОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Чинний Кримінальний процесуальний кодекс України (далі - КПК України) багатьма вченими й політиками визнаний як один із найдемократичніших нормативно-правових актів такого напрямку правового регулювання. І ця оцінка дійсно є об'єктивною, бо багато інститутів цього документу відповідає найвищим стандартам забезпечення прав людини, яка потрапила до його сфери. Дехто навіть скаржиться на надмірне посилення прав сторони захисту порівняно зі стороною обвинувачення, стверджуючи, що законодавці захопилися посиленням прав сторони захисту на шкоду сторони обвинувачення, яка за зазвичай й чинить обмеження прав представників сторони захисту. На думку останніх, у певних випадках сторона обвинувачення позбавлена реально ефективно боротися з кримінальними правопорушеннями. На наш погляд, це питання також повинно бути у полі зору науковців і вирішено без обмеження прав іншої сторони чи за її рахунок, але зараз мова про інше.

Стаття 10 КПК України закріплює засаду «Рівності перед законом і судом». Норми цієї статті регламентують: «1. Не може бути привілеїв чи обмежень у процесуальних правах, передбачених цим Кодексом, за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних чи інших переконань, статі,